

Sygn. akt III AUa 645/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak
Sędziowie:	SA Urszula Iwanowska SA Jolanta Hawryszko (spr.)
Protokolant:	sekr. sąd. Karolina Popowicz

po rozpoznaniu w dniu 4 lutego 2014 r. w Szczecinie

sprawy T. K.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W.

o wysokość emerytury policyjnej

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 12 czerwca 2013 r. sygn. akt VI U 879/12

1. zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję i okres służby T. K. od 1 stycznia 1979 roku do 31 lipca 1990 roku zalicza się do stażu emerytalnego według współczynnika 2,6% , zaś odwołanie w pozostałej części oddala,
2. oddala apelację w pozostałym zakresie,
3. odstępuje od obciążenia ubezpieczonego kosztami zastępstwa procesowego w obu instancjach.

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak SSA Jolanta Hawryszko

Sygn. akt III AUa 645/13

UZASADNIENIE

Decyzją z 1 października 2010 r. Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA zmienił ubezpieczonemu T. K. wysokość emerytury policyjnej, uwzględniając zgodnie z informacją Instytutu Pamięci Narodowej, że w okresie od 16 października 1977 r. do 31 lipca 1990 r. ubezpieczony pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa.

Ubezpieczony T. K. odwołał się od tej decyzji. W uzasadnieniu wskazał, że pełniąc służbę jako funkcjonariusz Wydziału (...) SB wG. nawiązał współpracę, która miała na celu działalność dywersyjną wobec zadań SB. Z tych względów domagał się zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania świadczenia w dotychczasowej nie obniżonej wysokości.

Organ emerytalny – Zakład Emerytalno-Rentowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. wniósł o oddalenie odwołania.

Wyrokiem z dnia 12 czerwca 2013 r. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 1 października 2010 r. w ten sposób, że ustalił, iż wysokość emerytury wnioskodawcy nie ulega obniżeniu. Podstawę faktyczną rozstrzygnięcia stanowiły ustalenia, z których wynika, że T. K. w okresie od 16 października 1977 r. do 31 lipca 1990 r. pełnił służbę w Wojewódzkim Urzędzie Spraw Wewnętrznych w G. w Wydziale (...) na stanowisku funkcjonariusza (analityka wydziału, następnie kierownika sekcji Wydziału). W okresie od 1980 r. do 1990 r. bez wiedzy przełożonych, podjął współpracę i czynnie wspierał osoby lub organizacje działające na rzecz niepodległości Państwa Polskiego. W Wydziale (...) poznał A. S. i K. K. (1). Wspólnie z nimi zaczął prowadzić działania, zmierzające do udzielenia kościołowi i Solidarności tajnych informacji o działaniach podjętych przez struktury SB, tj. o podsłuchach księży, inwigilacji korespondencji, planowanych prowokacjach podczas pielgrzymek i działaniach zmierzających do ich nie odbycia się. Ubezpieczony miał bezpośredni dostęp do informacji o klauzuli „tajne” specjalnego znaczenia, gdzie te wiadomości były przekazywane na bieżąco przedstawicielom kościoła, m.in. księdzu W. A.. Były to wiadomości o środowiskach kościelnych z planami działań, jak i doniesienia agenturalne, które to informacje posłużyły do neutralizacji działań członków agentury. Zakład Emerytalno – Rentowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W. decyzją z dnia 22 lutego 1995 r. przyznał ubezpieczonemu emeryturę od dnia 1 lutego 1995 r. Podstawę wymiaru emerytury stanowiła kwota 1 090,48 zł. Do wysługi emerytalnej wliczono 25 lat i 11 miesięcy, co dało 68,39 % podstawy wymiaru. Od 1 marca 2010 r. ustaloną nową wysokość policyjnej emerytury wraz z przysługującymi dodatkami, na podstawie decyzji waloryzacyjnej z dnia 26 lutego 2010 r. w kwocie 2078,29 zł. Dnia 26 lipca 2010 r. Instytut Pamięci Narodowej przesłał Zakładowi informację o przebiegu służby Nr (...), z której wynikał jedynie okres pełnienia służby w organach bezpieczeństwa państwa. Decyzją z dnia 1 października 2010 r. Zakład zmienił emeryturę policyjną ubezpieczonemu. Podstawę wymiaru emerytury stanowiła kwota 3 355,74 zł. Emerytura z tytułu wysługi lat wynosiła 51,07 % podstawy wymiaru.

Odnosząc powyższe ustalenia do treści przepisu z art. 13 i art. 15b ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 8, poz. 67 ze zm.), określającego zasady obliczania wysokości emerytury dla osób, które pozostawały w służbie przed 2 stycznia 1999 r. i pełniły służbę w charakterze funkcjonariusza w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. Nr 63, poz. 425 ze zm.) sąd okręgowy uznał, że odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie. Fakt pełnienia służby przez T. K. w organach bezpieczeństwa państwa przed dniem 2 stycznia 1999 r. kwalifikuje się co do zasady do ponownego ustalenia takiemu funkcjonariuszowi wysokości emerytury, stosując do jej wyliczenia, obniżoną z 2,6 % do 0,7 % podstawy wymiaru, za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990. Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe pozwoliło jednak w ocenie sądu I instancji ustalić, że ubezpieczony, w okresie pełnienia służby w Wojewódzkim Urzędzie Spraw Wewnętrznych w G., w Wydziale (...) od 1980 r. do 1990 r. wspierał duchowieństwo, współpracując z K. Biskupią w G. oraz z kapłanem podziemnej Solidarności na terenie G., ks. W. A.. Pomoc ubezpieczonego trwała przez 10 lat i miała charakter ciągły. Swoim zachowaniem ubezpieczony narażał siebie, aby pomóc organizacjom niepodległościowym na terenie G. Podejmowane przez ubezpieczonego działania były realizowane bez wiedzy i zgody przełożonych. Świadkowie A. S., K. K. (1) w sposób szczegółowy przedstawili okoliczności wskazujące na współpracę ubezpieczonego z osobami i organizacjami działającymi na rzecz niepodległości Państwa Polskiego. W ocenie sądu meriti zeznania świadków były spójne, logiczne i zbieżne ze sobą. Ponadto na prowadzenie tego rodzaju działalności wskazują wydane w sprawach A. S. i K. K. (1) wyroki Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 14 listopada 2012 r.,

sygn. akt XIII U 15095/10 i z dnia 21 lutego 2013 r., sygn. akt XIII U 1495/11. Na tej podstawie sąd I instancji uznał, że ubezpieczony przed rokiem 1990, a dokładnie w okresie od 1980 r. do 1990 r. bez wiedzy przełożonych, podjął współpracę i czynnie wspierał osoby i organizacje działające na rzecz niepodległości Państwa Polskiego i tym samym spełnia warunki by zastosować do wyliczenia jego świadczenia emerytalnego przepis art. 15 b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł organ emerytalny zarzucając naruszenie przepisów z art. 13a ust. 1 i 5, art. 15b ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004r. Nr 8 poz. 67 z późn. zm.) oraz § 14 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2004 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organu w zakresie zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu i Państwowej Straży Pożarnej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 239 poz. 2404 ze zm.). W uzasadnieniu wskazał, że z informacji o przebiegu służby Nr (...) pochodzącej od Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu wynika, że odwołujący w okresie od 16 października 1977 r. do 31 lipca 1990 r. pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007r. nr 63 poz. 425 z późn. zm.) i jednocześnie do organu emerytalnego nie wpłynęła z Instytutu Pamięci Narodowej korekta wymienionej informacji, która stanowiłaby podstawę do zmiany decyzji. Wskazana informacja była więc dla organu wiążąca, a tym samym spełnione zostały przesłanki do zastosowania do wyliczenia świadczenia odwołującego przepisu art. 15b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. Z ostrożności procesowej apelujący wskazał, że sąd okręgowy w żaden sposób nie ustosunkował się do okresu służby ubezpieczonego od 16 października 1977 r. do 1980 r., podczas gdy nawet przy uwzględnieniu ustaleń sądu, zgodnie z informacją IPN w okresie tym odwołujący pełnił służbę w organach bezpieczeństwa. Sąd nie mając dowodów dotyczących tego okresu służby bezpodstawnie zatem przyjął, że również w tym czasie odwołujący bez wiedzy przełożonych podjął współpracę i czynnie wspierał osoby i organizacje działające na rzecz niepodległego Państwa Polskiego i niesłusznie uznał, że również okresy służby ubezpieczonego od 16 października 1977 r. do 31 lipca 1990 r. należy zaliczać w wysokości 2,6 % podstawy wymiaru emerytury. Na koniec apelujący zarzucił nadto brak rozstrzygnięcia o kosztach. Wskazując na powyższe apelujący postulował zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny ustalił i rozważył, co następuje.

Apelacja organu emerytalnego okazała się zasadna częściowo. Pomimo trafnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz co do zasady właściwych ustaleń faktycznych, sąd okręgowy błędnie wnioskował, że wysokość emerytury T. K. ustalona w decyzji z dnia 1 października 2010 r. nie ulega obniżeniu, co było efektem braku zróżnicowania okresów pełnienia służby, w których ubezpieczony współpracował z osobami lub organizacjami działającymi na rzecz niepodległego Państwa Polskiego i okresów kiedy pełniąc służbę w organach bezpieczeństwa takiej współpracy nie podejmował. Zaznaczenia przy tym wymaga, że niniejsze postępowanie zainicjowane zostało decyzją organu emerytalnego – Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 1 października 2010 r., mocą której ustalono ubezpieczonemu wysokość emerytury policyjnej, w ten sposób, że cały okres służby od 16 października 1977 r. do 31 lipca 1990 r. uznano za okresy służby w charakterze funkcjonariusza w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów. Weryfikacja legalności zaskarżonej decyzji wymagała zatem analizy całego wskazanego okresu służby T. K., stąd precyzyjne ustalenie, że jedynie w pewnej części tego okresu ubezpieczony prowadził działalność na rzecz niepodległego Państwa Polskiego, nie pozwala na podwyższenie współczynnika stażu emerytalnego co do całości okresu służby, czego wyrazem jest sentencja zaskarżonego wyroku.

Dokonując zatem własnych ustaleń faktycznych, sąd apelacyjny przyjął, że bez wątplenia w okresie od 16 października 1977 r. do 31 lipca 1990 r. T. K. pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz.U. z 2007 r., Nr 63, poz. 425 z późn. zm.), co wynika jednoznacznie z informacji Instytutu Pamięci Narodowej o przebiegu służby T. K. (nr (...)). Ten też okres służby uwzględniono przy ustaleniu wysokości emerytury ubezpieczonego należnej mu od dnia 1 października 2010 r. w obecnie kwestionowanej decyzji z dnia 1 października 2010 r., w której podstawa wymiaru świadczenia ubezpieczonego ustalona została przy użyciu wskaźnika 0,7 % za każdy rok służby. Ze szczegółowej informacji o przebiegu służby T. K. sporządzonej przez Instytut Pamięci Narodowej na podstawie akt osobowych odwołującego się wynika ponadto, że odwołujący T. K. pełnił służbę początkowo w Komendzie Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej wG. Wydziale (...) na stanowisku inspektora. Następnie od 1 lipca 1984 r. na stanowiska starszego inspektora w Wojewódzkim Urzędzie Spraw Wewnętrznych wG.Wydziale (...), od 1 września 1987 r. na stanowisku Kierownika Sekcji i od 1 listopada 1989 r. do 1 lutego 1990 r. pozostawał do dyspozycji szefa, zaś od 1 lutego 1990 r. pełnił funkcję starszego inspektora w Wydziale Studiów i (...), a od 1 kwietnia 1990 r. do 31 lipca 1990 r. pełnił obowiązki naczelnika. Żadna ze stron postępowania nie kwestionowała powyższego przebiegu służby, w tym również ustalenia, że służba ta odbywała się w pionie bezpieczeństwa. Okres zatrudnienia w poszczególnych jednostkach i na poszczególnych stanowiskach wynika z dokumentacji zgromadzonej w sprawie (k. 117-204), która nie budzi też wątpliwości sądu apelacyjnego.

Z treści zeznań świadków W. A., A. S.

i K. K. (1) oraz samego ubezpieczonego wynika natomiast, że w okresie od 1 stycznia 1979 r. do końca pełnienia służby, tj. do lipca 1990 r. ubezpieczony stale współpracował z opozycją. Przesłuchany w sprawie ksiądz W. A. potwierdził, że poznał T. K. jeszcze przed stanem wojennym. Wówczas to ubezpieczony przyszedł do niego z innym funkcjonariuszem (A. S.) oświadczając, że chce przekazać mu informacje dotyczące służby bezpieczeństwa wobec Kościoła. W. A. podał, że przez cały ten czas w okresie od 1979 r. do 1990 r. pracował jako ksiądz, współpracując aktywnie z organizacjami prowadzącymi działalność na rzecz niepodległości Państwa Polskiego. T. K. będąc w tym samym czasie zatrudnionym

w służbach bezpieczeństwa w Wydziale(...)do walki z kościołem stale przekazywał księdzu wiele istotnych informacji dla działania opozycyjnego oraz duszpasterskiego, które miało zostać zakłócone przez władze, w tym między innymi przekazał informacje o utrudnieniu dojazdu na ważną sprawę sądową świadków uczestniczących w pielgrzymce, uprzedził o zamiarze wprowadzenia przez funkcjonariuszy do pożywienia pielgrzymów środków farmakologicznych powodujących rozstrój żołądka. Według relacji świadka, informacje te ubezpieczony przekazywał sam lub razem z A. S.. W opinii świadka, T. K. podejmował tego typu działania bez wiedzy i zgody przełożonych (k. 60). Wersję wskazaną przez księdza W. A. potwierdza dość jednoznacznie treść zeznań świadka A. S., który podał, że z ubezpieczonym zna się od 1977 r., razem pracowali w tym samym wydziale i w 1979 r. podjęli decyzję o współpracy z księdzem. Poświadczył, że początkowo zgłosili się do księdza razem

z ubezpieczonym i ujawnili wobec niego osobę z jego bliskiego otoczenia, która była agentem. Pierwotnie ksiądz nie darzył funkcjonariuszy zaufaniem, kiedy jednak przekazana informacja okazała się prawdziwa, współpraca pomiędzy A. S., T. K. i księdzem była stała. Do spotkań dochodziło

w zależności od potrzeby, jednak funkcjonariusze każdorazowo starali się przekazać wiadomości, które byłyby istotne dla działalności opozycyjnej. Podobnie przesłuchany w charakterze świadka K. K. (2) potwierdził, że zna A. S.

i T. K., w tym od połowy 1984 r. będąc zatrudniony w(...) wydziale na stanowisku młodszego inspektora, dowiedział się od ubezpieczonego o współpracy z księżami. Ponieważ świadek miał zaufanie do ubezpieczonego, zgodził się na przystąpienie do działalności informowania księży o planowanych wobec księży działaniach służb bezpieczeństwa. Świadek przykładowo wspominał o wskazywanych także przez wymienionych wyżej zdarzeniu zabezpieczenia pielgrzymów, a nadto

o ujawnianiu podsłuchów u biskupa i w kurii (...), o czym dowiedział się od T. K.. Z relacji tego świadka w sposób pewny wynika przy tym, że działalność informacyjna, jakiej podejmował się wspólnie z ubezpieczonym odbywała

się bez zgody i wiedzy przełożonych, ze świadomością grożącej im wówczas odpowiedzialności karnej za tego typu zachowania. Wszystko to znajduje wreszcie odzwierciedlenie w treści zeznań ubezpieczonego T. K., który nie tylko potwierdził okres i miejsce pełnienia służby od 16 października 1977 r. do 31 lipca 1990 r., ale nadto wskazał na współpracę

z A. S. (od 1979 r.) oraz K. K. (1) (od 1984 r.)

i przekazywanie istotnych dla działalności opozycyjnej wiadomości księdzu W. A.. Zeznania odwołującego się są zatem zgodne i spójne

z zeznaniami zawnioskowanych przezeń świadków, a całościowa ich ocena pozwala na skonstruowanie logicznej i wiarygodnej całości, z której wynika, że w okresie od stycznia 1979 r. do lipca 1990 r. T. K. będąc zatrudniony w organach bezpieczeństwa państwa bez wiedzy i zgody przełożonych podjął współpracę i czynnie wspierał osoby ze środowiska duszpasterskiego, działające na rzecz niepodległości Państwa Polskiego. Wskazane ustalenia pośrednio potwierdza również pisemne oświadczenie byłej żony T. B. L., która potwierdziła prowadzoną wspólnie z mężem działalność opozycyjną w okresie od 1979 r. do 1985 r.

Wskazany materiał dowodowy, wbrew temu co wynika z sentencji zaskarżonego wyroku, nie pozwala jednak podjąć ustalenia o tożsamer działalności ubezpieczonego w okresie jego zatrudnienia w organach bezpieczeństwa państwa przed 1 stycznia 1979 r. Okoliczności tej nie wskazuje zresztą sam ubezpieczony, który już w odwołaniu podał, że od chwili zatrudnienia, gdy został już wdrożony w działalność wydziału i jego specyfikę nosił się z zamiarem zwolnienia lub podjęcia działań dywersyjnych. Ostatecznie jednak dopiero w 1979 r. zdecydował się na wybór tej drugiej opcji. Podobnie świadkowie, opisując działalność rzecz opozycji wskazywali wyłącznie na sytuacje i zdarzenia, które miały miejsce po styczniu 1979 r. Co do okresu przed styczniem 1979 r. dokumentacja przedłożona z Instytutu Pamięci Narodowej dowodzi jedynie okresu zatrudnienia i zajmowanych stanowisk i nie sposób na jej podstawie wysnuć ustalenia o współpracy T. K. z działalnością opozycyjną. Przyjmując ustalenia faktyczne wynikające z ocenionego jak wyżej materiału dowodowego sprawy, odwołanie ubezpieczonego należało więc uwzględnić jedynie w części.

Stosownie do treści art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów organami bezpieczeństwa są m.in. instytucje centralne Służby Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz podległe im jednostki terenowe w wojewódzkich, powiatowych i równorzędnych komendach Milicji Obywatelskiej oraz w wojewódzkich, rejonowych i równorzędnych urzędach spraw wewnętrznych. Zgodnie z art. 2 ust. 3 wspomianej tu ustawy jednostkami Służby Bezpieczeństwa są też te jednostki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które z mocy prawa podlegały rozwiązaniu w chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa oraz te jednostki które były ich poprzedniczkami.

Zgodnie natomiast z art. 15b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r.

o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin w przypadku osoby, która pełniła służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., emerytura wynosi: 0,7 % podstawy wymiaru - za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990; 2,6 % podstawy wymiaru - za każdy rok służby lub okresów równorzędnych ze służbą, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1, 1a oraz pkt 2-4. Jednak na podstawie art. 15b ust. 3 do okresów, o których mowa

w art. 13 ust. 1, na żądanie wnioskodawcy, mogą być doliczone w pełnym wymiarze okresy służby w latach 1944-1990 w organach bezpieczeństwa państwa, jeżeli funkcjonariusz udowodni, że przed rokiem 1990, bez wiedzy przełożonych, podjął współpracę i czynnie wspierał osoby lub organizacje działające na rzecz niepodległości Państwa Polskiego.

Zgodnie zaś z art. 15b ust. 4 w przypadku,

o którym mowa w ust. 3, środkiem dowodowym może być zarówno informacja,

o której mowa w art. 13a ust. 1, jak i inne dowody, w szczególności wyrok skazujący, choćby nieprawomocny, za działalność polegającą na podjęciu, bez wiedzy przełożonych, czynnej współpracy z osobami lub organizacjami działającymi na rzecz niepodległości Państwa Polskiego w okresie służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990. Wyliczenie wskazanych tu środków dowodowych, poprzedzone przez ustawodawcę zwrotem „w szczególności”, traktować należy jako przykładowe i bez wątplenia znaczenie dowodowe mogą mieć również podlegające swobodnej ocenie zeznania świadków lub inne wiarygodne źródła informacji o działalności funkcjonariuszy w okresie służby.

Odnosząc powyższe regulacje prawne do niespornych w sprawie ustaleń jest zatem oczywiste, że T. K. pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu tych przepisów. Sytuacja określona w art. 15b ust. 3 policyjnej ustawy emerytalnej, uzasadniająca jego zastosowanie, ma jednak miejsce wyłącznie do okresu pełnienia przez T. K. służby od 1 stycznia 1979 r. do 31 lipca 1990 r. Przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwoliło bowiem ustalić, że w tym właśnie okresie odwołujący się pełniąc służbę w K. Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej oraz w Wojewódzkim Urzędzie Spraw Wewnętrznych w G. wspierał duchowieństwo, współpracując z księdzem W. A., kapłanem podziemnej solidarności na terenie G. Pomoc odwołującego się trwała od 1 stycznia 1979 r. do 31 lipca 1990 r. i miała charakter ciągły. Swoim zachowaniem skarżący narażał siebie, aby pomóc organizacjom niepodległościowym na terenie G., a podejmowane przez niego działania były realizowane bez zgody i wiedzy przełożonych. Brak jest natomiast dowodów, które wykazywałyby na tożsamą działalność ubezpieczonego w okresie poprzedzającym styczeń 1979 r., stąd organ emerytalny za ten czas zgodnie z udzieloną informacją IPN o przebiegu służby uprawniony był do obniżenia współczynnika podstawy wymiaru świadczenia za pozostałe lata służby do wartości 0,7 %.

Z tych wszystkich względów na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 477¹⁴ § 1 i 2 k.p.c. sąd apelacyjny zmienił zaskarżoną decyzję w części, tj. co do okresu pełnienia służby od 1 stycznia 1979 r. do 31 lipca 1990 r. i w pozostałym zakresie odwołanie ubezpieczonego oddalił. Ponieważ ponad wskazaną zmianę nie było podstaw do uwzględnienia żądania apelacji, to zgodnie z art. 385 k.p.c. uległa ona oddaleniu w pozostałej części. Na podstawie art. 102 k.p.c. sąd apelacyjny odstąpił od obciążania ubezpieczonego kosztami zastępstwa procesowego organu emerytalnego za postępowanie przed obiema instancjami. Zdaniem sądu szczególnie uzasadniony wypadek należy upatrywać w obecnej sytuacji materialno-bytowej strony i ze względu na charakter sprawy, w tym przyczyny częściowego uwzględnienia żądania apelacji.